

Program för civil beredskap Ale kommun

2023-2026

Antagen av kommunfullmäktige:	2023 § 194
Ansvarig förvaltning:	Kommunledningsförvaltningen
Ikraftträdande:	2023-12-18
Giltighetstid:	Gäller tills vidare
Revideras:	Senast fyra år efter ikraftträdande
Diarienummer:	KS 2023/606
Ansvarig handläggare:	Utvecklingsledare civil beredskap, Kommunledningsförvaltningen

I Ale kommun ska det vara lätt att leva!

Detta styrdokument ligger till grund för ledning, styrning och samordning av kommunens arbete med civil beredskap. Styrdokumentet fastställs av Kommunfullmäktige första året på ny mandatperiod och skapar en strategisk inriktning för arbete med civil beredskap för att värna invånarna i Ale kommun.

Ale kommuns arbete med civil beredskap utgår från kommunens vision, uppdrag och värdegrund. Arbetet inom civil beredskap ska bedrivas i överensstämmelse med gällande lagar, föreskrifter, regler och instruktioner.

Styrdokumentet konkretiseras i underliggande rutiner, checklistor och instruktioner som beskriver vad och hur arbetet ska bedrivas.

Styrdokumentet gäller för samtliga styrelser, nämnder, bolag, stiftelser och förbund i Ale kommun och omfattar kommunens arbete inom egen organisation såväl som kommunens geografiska område.

Samtliga förtroendevalda och medarbetare i Ale kommun har ett ansvar för att bidra till kommunens arbete med civil beredskap, följa riktlinjer och övriga bestämmelser, i syfte att skapa en robust kommun med en förmåga att hantera det oönskade.

Civil beredskap

Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar. Arbetet med civil beredskap regleras i [Lag \(2006:544\) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap](#), det som i dagligt tal kallas "lagen om extraordinär händelse, LEH"

Kommunens ansvar och uppgifter inom civil beredskap preciseras i de [överenskommelser](#) som slutits mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Det svenska systemet för civil beredskap bygger på tre grundläggande principer:

- **Ansvarsprincipen** innebär att den som har ansvar för en verksamhet i normala situationer också har motsvarande ansvar vid en störning i samhället.
- **Närhetsprincipen** innebär att samhällsstörningar ska hanteras där de inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga.
- **Likhetsprincipen** innebär att aktörer inte ska göra större förändringar i organisationen än vad situationen kräver.

Krisberedskap

Samhällets krisberedskap kan beskrivas som förmågan att förebygga, motstå och hantera samhällsstörningar, extraordinär händelse samt vid höjd beredskap och arbetet utgår från samhällets skyddsvärden. Skyddsvärdena utgår ifrån mål formulerade av riksdagen och regeringen och kan sammanfattas i fem punkter:

- Människors liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

Kommunens förmåga inom krisberedskap bygger på att kommunens dagliga verksamhet förebygger och hanterar olyckor och mindre omfattande samhällsstörning. Vid allvarliga samhällsstörningar kan resurserna behöva förstärkas. Krisberedskapen är alltså den förmåga som skapas i många aktörers dagliga verksamhet och inte en utpekad organisation eller en aktör.

Grunden i krisberedskapen är samhällsviktig verksamhet. Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. I detta sammanhang ska verksamhet förstås som ett vidare begrepp. Verksamhet, tjänst eller infrastruktur inkluderar exempelvis även anläggningar, processer, system och noder.

Civilt försvar - en del av totalförsvaret.

Totalförsvaret är all verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig och består av militärt försvar och civilt försvar. Med anledning av den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har totalförsvarsplaneringen återupptagits. Beslutet fattades av regeringen i december 2015.

Civilt försvar handlar om hela samhällets motståndskraft.

Det är den verksamhet som ansvariga aktörer genomför i syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer då beredskapen höjs. Verksamheten bedrivs av statliga myndigheter, kommuner, regioner, privata företag och frivilligorganisationer. Arbetet bygger på samhällets krisberedskap och syftar till att skydda civilbefolkningen och säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna. Vid krigsfara och krig ska det civila försvaret också kunna stödja Försvarmakten.

Överenskommelser om kommunernas arbete med civil beredskap.

Ale kommuns arbete med civil beredskap ska uppfylla överenskommelserna tecknade mellan MSB och SKR. Arbete med civil beredskap i stort ska utgå från

- En bred hot- och riskbild
- Prioriterade samhällsviktiga verksamheter i kommunens risk- och sårbarhetsanalys
- Identifierade sårbarheter i kommunens risk- och sårbarhetsanalys med fokus på samhällsviktig verksamhet

Planering för mandatperioden

Process för risk- och sårbarhetsanalys

Kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalys utgör utgångspunkten för arbetet med civil beredskap. De förvaltningar, bolag, stiftelser och förbund som bedriver samhällsviktig verksamhet ska medverka i arbetet med kommunens risk- och sårbarhetsanalys. Arbetet under mandatperioden ska säkerställa att kommunens verksamheter har:

- Identifierat sina samhällsviktiga åtaganden.
- Identifierat maximala/acceptabla avbrottstider för respektive samhällsviktigt åtagande.
- Säkerställt reservrutiner eller alternativ hantering för respektive samhällsviktigt åtagande.
- Förslag på åtgärder som ökar förmågan om den bedöms som bristfällig.
- Planera och budgetera för att prioriterade åtgärder blir genomförda.
- Följa upp effekten av genomförda åtgärder enligt förvaltningens rutiner för uppföljning.

Processen för risk- och sårbarhetsanalys bygger på FORSA-modellen som utgår från MSB:s stödmaterial samt Totalförsvarets forskningsinstituts handbok.

Risk- och sårbarhetsanalysen ska också ses som ett beslutsunderlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga, underlag för kommunikation om samhällets risker till allmänheten och anställda och ett underlag för samhällsplanering.

Uppföljning av risk- och sårbarhetsanalysen samt dess åtgärder sker årligen och en utvärdering av arbetet ska genomföras inför ny analysomgång.

Geografiskt områdesansvar

Ale kommuns ambitioner inom geografiskt områdesansvar under mandatperioden är

- Att utöka samverkan med andra aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.
- Att arbeta förebyggande med information och dialog riktat till invånarna i kommunen
- Att utöka samverkan med civilsamhället och näringslivet

Samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området sker via Länsstyrelsen i Västra Götalands län samt Göteborgsregionens kommunalförbund (GR).

Övrig planering

Planering av arbetet inom civil beredskap ska uppfylla de krav som finns i överenskommelserna för kommuners arbete med civil beredskap. Det innefattar bland annat planer för

- Kontinuitetshantering
- Krisledningsarbete, krishantering
- Utbildning och övning
- Krigsorganisation och krigsplacering
- Säkerhetsskydd